

● IZ POROČILA DRUŽBENEGA PRAVOBRANILCA SAMOUPRAVLJANJA

O nekaterih pojavih na področju varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine

Te dni je v obravnavi občinskih organov, zlasti socialistične zveze ljubljanskih občin in občine Litija ter Grosuplje, poročilo družbenega pravobranilca samoupravljanja za našete občine. Naša občinska konferenca je poročilo obravnavala včeraj, 10. marca 1986, vendar bomo to razpravo zapisali šele v prihodnji številki. Danes objavljamo povzetek tega sicer obširnega poročila.

V letu 1986 je družbeni pravobranilec samoupravljanja obravnaval največ zadev s področja družbeno-ekonomskih odnosov, največji porast v primerjavi s preteklim letom pa je ugotovljen na področju urejanja zadev v zvezi s samoupravnimi splošnimi akti in statusnimi vprašanji v organizacijah združenega dela.

UKINJANJE TOZDOV JE POGOSTO NEPRETEHTANO

Tudi iz statističnih podatkov je razvidno, da v mnogih organizacijah združenega dela pripravljajo oziroma so že odločili o statusnih spremembah. Zlasti pa se krepijo procesi ukinjanja tozdo. Te spremembe pa pripravljajo in opravljajo, ne da bi preučili zakonske možnosti za te spremembe kot tudi vse posledice statusnih posegov v samoupravno organiziranost organizacij združenega dela. O nameravanih spremembah v samoupravnih organizacijah so družbeni pravobranilci samoupravljanja seznanjeni praviloma šele takrat, ko so razprave na zborih delavcev že zaključene oziroma že tečejo roki za izvedbo referendumskih odločitev. Kljub temu je družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana v nekaterih primerih z ar-

gumentiranimi predlogi za dopolnitev gradiv in postopkov dosegel, da so bila gradiva dopolnjena, prestavljen rok za izvedbo referendumskih postopkov in s tem omogočena bolj temeljita in popolna razprava o vprašanih, ki so neposredno in posredno povezana s samoupravno organiziranostjo združenega dela.

V zvezi z obravnavanimi primeri nameravanih sprememb pa družbeni pravobranilec ugotavlja, da elaborati oziroma gradiva, s katerimi se utemeljujejo spremembe v organiziranosti (primerov, ko se organizacijske spremembe opravijo brez gradiv, je vedno manj), ki ne obravnavajo vseh vidikov in posledic nove organiziranosti, ki vplivajo na uresničevanje neodtujljivih pravic delavcev, določenih zlati v 13. členu zakona o združenem delu. Sklicujejo se predvsem na večjo poslovno in upravljalno učinkovitost, ki naj bi zmanjšala stroške poslovanja, zlasti tiste, ki so povezani z delovanjem delavskih svetov in ostalih samoupravnih organov v DO s tozdi ter s postopki usklajevanja različnih interesov znotraj DO. Ob tem pa praviloma ne analizirajo in ne ugotavljajo, ali bi bilo mogoče enake ali podobne učinke dosegati z doslednejšim izvajanjem ukre-

pov, ki jih veljavna zakonodaja in v marsikaterem primeru tudi obstoječi samoupravni splošni akti OZD že omogočajo.

Pogosto so razmišljanja o statusnih spremembah v DO tudi posledica neuresničevanja funkcije DO in samoupravnih sporazumov o združitvi v DO, kot jih opredeljuje 372. člen zakona o združenem delu. V teh delovnih organizacijah so se tozdi osamosvojili in prevzeli funkcije, ki jim ne gredo po zakonu in samoupravnih splošnih aktih.

Za ukinitev tozdo se pogosto odločajo v DO, v katerih nekateri tozdi poslujejo z izgubo in se s tem izogonejo ugotavljanju vzrokov in odgovornosti za izgubo oz. slabo poslovanje; kakor tudi priprave sanacijskih načrtov, ki jih terja zakon o sanaciji in prenehanju organizacije združenega dela. Statusne spremembe oziroma ukinjanje TOZD teh problemov prav gotovo ne rešujejo, ampak jih na podlagi lažne solidarnosti odlagajo, kar bo prav gotovo vplivalo na razvoj ostalih delov delovnega procesa, ne nazadnje pa tudi na poslovni rezultat in možnosti razvoja celotne novonastale OZD in družbenopolitične skupnosti.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana meni, da niso utemeljena zagotovila predlagateljev sprememb, da z ukinjanjem tozdo ne bo okrnjeno odločanje delavcev, ker bodo v bodoče odločali v delovni enoti. Odločanje delavcev v delovni enoti po 471. členu zakona o združenem delu oziroma prek delnih zborov, ne more enakovredno nadomestiti odločanja delavcev v tozdu. Ob tem je treba opozoriti tudi na zmanjšanje možnosti usklajevanja in iskanja optimalnih rešitev prek odločanja v delavskih svetih v primerih, ko so interesi delavcev posameznih delov delovnega procesa, zaradi razlik v tehnološki razvitosti in kadrovski usposobljenosti, objektivno različni. V OZD, kjer bo večina delavcev delala na delovno intenzivnih programih, se lahko zgodi, da bo pri odločanju o naložbah in nadaljnjem razvoju prišlo do preglasovanja v korist ohranitve obstoječega programa, ker bo večina le v njem videla svojo socialno varnost. To pa bi ogrozilo ne le razvoj velikih (enovitih DO), ampak tudi usmeritve, začrtane v planih razvoja družbenopolitičnih skupnosti.

ZAMUJANJE PRI PRIPRAVI SREDNJEROČNIH RAZVOJNIH NAČRTOV

Temeljni nosilci planiranja bi morali, v skladu z odloki o pripravi družbenih planov občin za obdobje 1986-1990, pripraviti in sprejeti vse podpisane srednjeročne planske dokumente do konca leta 1985. Družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana je bil v začetku leta 1986 seznanjen s kritičnim stanjem na tem področju v vseh občinah, kjer deluje. Na podlagi polletnih podatkov je ocenil, da zaradi prevelikega števila organizacij združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti, ki planskih aktov še niso sprejele, njegovo delovanje v skladu z zak-

nom, to je s predlogi za uvedbo začasnih ukrepov družbenega varstva, ni mogoče.

V organizacijah združenega dela navajajo kot glavne argumente takšno pozno sprejemanje planskih dokumentov zamude zaradi dolgotrajnih usklajevalnih postopkov v večjih sistemih, nejasnosti strokovne narave, ki izvirajo iz spremenjenih predpisov planiranja, zamude ob reorganizacijah in kadrovske težave v organizacijah združenega dela.

Iz podatkov, ki jih je družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana zbral do začetka decembra 1986, je razvidno, da je od skupaj 1104 obravnavanih nosilcev planiranja srednjeročne planske dokumente sprejelo 889 ali 80,5 %, 196 organizacij združenega dela materialne proizvodnje pa je nameravalo sprejeti planske akte do konca leta 1986. Le 19 organizacij združenega dela je napovedalo, da bo potrebne aktivnosti opravilo šele v letu 1987.

Za leto 1986 je tako značilno, da so praktično vse leto intenzivno potekale aktivnosti za sprejem planskih dokumentov za srednjeročno obdobje 1986-1990. Zamude pri sprejemanju planskih dokumentov, ki so za to obdobje večje kot kdajkoli prej, pa niso značilne le za organizacije združenega dela, ampak tudi za družbenopolitične skupnosti in SIS. Pri tem pa je poseben problem usklajenosti in realnosti vseh planov. Tako se plani družbenopolitičnih skupnosti sprejemajo pred planom organizacij združenega dela in obratno, zato je vprašljiva usklajenost načrtov družbenih dejavnosti in gospodarske infrastrukture z možnostmi gospodarstva. Realnost planiranih kazalnikov razvoja pa je v celoti vprašljiva zaradi sedanje visoke in nepredvidljive prihodnje stopnje inflacije, zaradi nenehno spreminjajočih se sistemskih predpisov, ki bistveno opredeljujejo pogoje gospodarjenja ter nedoslednih in nepredvidljivih ukrepov ekonomske politike.

(nadaljevanje prihodnjič)

Marčevske seje zborov občinske skupščine

Predsedniki zborov občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje so se dogovorili, da bodo imeli skupno zasedanje sej zborov, ki bo v sredo, 25. marca 1987 s pričetkom ob 15.30 v sejni dvorani občinske skupščine.

Okvirni dnevni red sej zborov bo sledeč:

- osnutek odloka o priznavalnih o družbeni skrbi za udeležence NOV in drugih vojn.
- osnutek odloka o zaključnem računu proračuna občine Ljubljana Moste-Polje za leto 1986.
- poročila o delu nekaterih skupščinskih odborov v letu 1986 in
- kadrovske zadeve.

Iz gradiva SML bomo posebno pozornost posvetili poročilu o stanju na področju razreševanja problematike onesnaževanja okolja s programom nalog in ukrepov varstva okolja v organizacijah združenega dela za leto 1987.

Gradiva bodo objavljena v Delegatski tribuni št. 3/87, Gradivu SML in Poročevalcu SRS št. 1.

IZ SEKRETARIATA SKUPŠČINE

● IZ GLASIL LJUBLJANSKE REGIJE

CUKRARNA BO OSTALA

V februarški številki glasila sosednje občine Center (Dogovori) smo prebrali številne zanimivosti tudi za nas. Z eno od njih smo naslovili tole vest. Na predsedstvu OK SZDL so namreč obravnavali osnutek dopolnitve prostorskih sestavin srednjeročnega plana občine Ljubljana Center. Na tej seji so odgovorili, da se številnim predlogom občanov, naj se stara, neugledna Cukrarna poruši, ne more ugoditi, kajti vsi izračuni kažejo, da bi zagotovo nadomestnih (številnih) stanovanj in rušenju stalo nič manj kot 145 milijard dinarjev, to pa je tudi za daljno prihodnost prevelik zalogaj. Cukrarno bodo zato le fazno preurejali in jo v večji meri namenili drobnemu gospodarstvu.

kajo na avtobuse mestnega prometa in pa za območje Poljan, kjer imajo veliko srednjih šol s številnimi učenci, ki imajo malo možnosti za ustrezno prehrano. O vsem tem bo socialistična zveza v marcu organizirala problemsko konferenco.

GRADILI BODO TUDI V OBČINI CENTER

Najkasneje v letu 1989 bodo začeli graditi stanovanja; na območju Plinarne 448 stanovanj, na območju Novih Poljan 700 stanovanj in na območju Cukrame 400 stanovanj.

DESET DELAVCEV PRI ZASEBNIKU

V kratkem naj bi začel na območju občine Center veljati odlok, s katerim bodo normativno nekoliko prenovljena določena vprašanja s področja obrti, ki jih po obrtnem zakonu lahko ureja občina. V spremembah, ki jih prinaša odlok, je čutil prizadevanje za zagotovitev večjega reda na tem področju in še bolj vzpodbuditi razvoj drobnega gospodarstva. Med drugim je pomembna novost glede števila oseb, ki jih lahko obrtnik zaposluje pri opravljanju svoje gospodarske dejavnosti. Omejitev je namreč s 7 oseb premaknjena na 10 delavcev. V naši občini na primer je za nekatere dejavnosti prav tako dovoljeno 10 delavcev.

Povzel SG

SPET ZAHTEVE PO GRADNJI MLEČNIH RESTAVRACIJ

To staro aktualno vprašanje so sprožili tudi člani predsedstva OK SZDL, ko so razpravljali o ureditvenih območjih Tivolij in Bavarski dvor. V Tivoliju je namreč ob ribniku predviden gostinski objekt, člani pa so menili, da naj to ne bi bila klasična gostilna, temveč namenjena tistim, ki se žele okrepčati s prigrizki in brezalkoholnimi pijačami. Če naj uredimo ta del Tivolija tako, da bo namenjen predvsem otrokom do desetega leta starosti in njihovim spremljevalcem. Enak predlog so imeli tudi za območje Bavarskega dvora, kjer naj bi uredili mlečno restavracijo zaradi tisočev občanov, ki dnevno za-

Varčujmo z elektriko, da bo manjša potreba po novih jedrskih elektrarnah

Odlaganje sprejetja zavlačuje investicije na tem področju

(nadalj. s 1. strani)

organi. Obenem pa so delegati tega zbora predlagali socialistični

zvezi, naj v tej krajevni skupnosti organizira širšo razpravo o problemih, saj, kot je bilo razbrati iz pripomb, ne gre le za urbanistične težave, temveč še za druge.

V nasprotju z besedami prej navedenih delegacij pa je delegat zbora združenega dela 8. konference Papirnica Vevče povedal, da so se tudi oni pogovarjali s predstavniki krajevnih skupnosti, ki so jim dejali, da gre v teh pripombah bolj za mnenje posameznikov kot za kaj drugega.

Na skupnem zasedanju obeh zborov je bil sprejet tudi proračun občine Ljubljana Moste-Polje za letošnje leto in predlog dogovora o oblikovanju in razporejanju sredstev splošne porabe v občinah in v Ljubljani. Bistvenih pripomb na ti dve točki dnevnega reda ni bilo. Prav tako ni bilo pomislekov k ukinutvi ukrepa družbenega varstva na OŠ Jože Moškrič, strinjali pa so se tudi s statu-toma osnovnih šol, OŠ Jože Moškrič in OŠ Nove Jarše.

D. J.

Prizor s slovesnosti ob ustanovitvi OŠ Nove Jarše. To šolo bo obiskovalo 740 učencev. (Foto: D. J.)

● POZIV SOCIALISTIČNE ZVEZE

Pomagajmo prizadetim v naravni nesreči pod hribom Ruard

Rušilni zemeljski plaz s pobočja hriba Ruard v občini Zagorje ob Savi se je sicer zaustavil, kar je omogočilo, da so se reševalne ekipe civilne zaščite in krajanov KS Franc Farčnik nekoliko odpočile, opustitve pa je bilo materialno škoda pa ostaja. Preko TV in drugih sredstev javnega obveščanja smo spremljali ta boj človeka z naravo in znano nam je, da je 55 občanov iz dvaindvajsetih gospodinjstev ostalo brez domov, 225 članski kolektiv delovne organizacije Lisca pa brez obrata. Prve ocene govorijo, da je škoda za približno 7,5 milijarde dinarjev. Povsem razumljivo je, da brez široke solidarnosti vseh slovenskih občin te ogromne naravne nesreče ne bo mogoče sanirati.

Zato tudi predsedstvo MK SZDL podpira poziv občinske konference SZDL Zagorje ob Savi, da se občani, delovni ljudje, organizacije in društva ter delovne organizacije solidarno vključijo v odpravo posledic zemeljskega plazu in po svojih možnostih nakažejo sredstva na račun Občinskega odbora Rdečega križa Zagorje ob Savi. ŽR 52720-678-50940.

Akcijo zbiranja pomoči organizirano vodi občinski odbori Rdečega križa, tam dobite še vsa morebitna potrebna pojasnila. Telefonska številka našega občinskega odbora RK je 448-451. naslov pa Proletarska 1.

● Delovni razgovor na komunalni skupnosti ljubljanskih občin

Prejšnji teden smo bili uredniki glasil ljubljanskih občin povabljeni na ljubljansko komunalno skupnost, ki ima sedež v Čopovi 14.

Skupaj smo ugotovili potrebo po večji afirmaciji dela te dve leti stare komunalne skupnosti ljubljanskih občin. Še zlasti njen delegatski sistem, odnos združenega dela do te SIS in delo izvajalskih delovnih

organizacij, ki je vsakodnevno na očeh delovnim ljudem in občanom. Dogovorili smo se za oblike našega medsebojnega sodelovanja in tudi že za prve prispevke. Da pa sodelovanje ne bo prav lahko, me je prepričal predsednik zbora uporabnikov Armand Kopitar, ko me je (za prijaznost in spodbudo) gromovniško oštel za prispevek o mostovih v naši zadnji Naši

skupnosti ter očital nestrokovnost in podobno, izlil še plaz podatkov, znanja in pameti, tako da zdaj dobro vem, kdo je Armand Kopitar...

Na srečo pa so pri komunalni skupnosti tudi prijazni ljudje, ki so porok za naše boljše sodelovanje v prihodnje, zaradi katerega je bil vendar delovni razgovor sklican.

SLAVKO GERLICA

Sožitje med pozidavo in kmetijstvom

(nadalj. s 1. strani)

S predstavitvijo enajstih projektov, se je 24. februarja v Španskih borcih pričela razprava, iz katere naj bi posebna delovna skupina izoblikovala smernice, ki bodo napotilo in obveza projektantu pri izdelavi zidalnega načrta. Povabila našega izvršnega sveta z 18. novembra lani k Arhitekturni delavnici se je odzvalo enajst avtorjev s sodelavci, še pred tem pa je Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo pod vodstvom docenta magistra Petra Gabrijeljčiča opravila študijo

Ekološki in sociološki parametri kmetijskega rajona Hrušica. Bizovik. Zadovolje, ki je ugotovila probleme v tem prostoru in pomeni strokovno podlago s področja kmetijstva pri nadaljnjem delu.

Arhitekturna delavnica, ki je po svoji vsebini najbližja strokovni anketi, je torej bila iskanje strokovnih idej, kako v tem prostoru najti sožitje med kmetijsko in urbano rabo zemljišča. K sodelovanju so bili pritegnjeni različni strokovnjaki, vendar se, žal, ravno s področja kmetijstva te delavnice niso udeležili. Strokovne razprave o projektih, ki so

bili razstavljeni v Španskih borcih, se prav v teh dneh zaključujejo, v njih pa so sodelovali tudi krajanji s tega območja.

O ureditvi območja MS 6-5 Hrušica-Fužine je razpravljala tudi naša kmetijsko zemljiška skupnost. Menili so, da je treba temeljito razmisliti o pozidavi vsake kmetijske površine, da nas ne bodo zanamci spraševali, kaj smo vendarle počeli z zemljo, da smo je toliko uničili. Izoblikovati bo treba tudi usmeritve glede bolj intenzivne proizvodnje na preostalih kmetijskih površinah.

D. J.